

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ННІ «Академія мистецтв імені С. С. Прокоф'єва»
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
в. о. директор академії

Микола АНТОНЕНКО

11 лютого 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ»

освітній рівень Бакалавр

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність 025 Музичне мистецтво
(спеціалізація)

освітня програма 025 «Музичне мистецтво. Інструментальне виконавство»

тип дисципліни Обов'язкова

Київ - 2022 рік

Розробник: Глазунов О. О. – кандидат мистецтвознавства, доцент, старший викладач кафедри музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри музичного мистецтва
Протокол № 18 від 11.02.2022 року

Завідувач кафедри мистецтв

Марченко В.В.

Погоджено:
Гарант освітньої програми

© ТНУ, 2022

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>	
Кількість кредитів:	10	Вид занять	Форма навчання
Загальна кількість годин:	300		Денна

Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	2-4	Лекції:	-	-
Семестр:	3-7	Практичні заняття:	77	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	1	Семінарські заняття:	-	-
		Індивідуальні заняття:	-	-
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	223	-
Форма підсумкового контролю:	екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Інструментальний ансамбль» є однією з важливих фахових дисциплін підготовки студентів до різноманітних видів музичного виконавства і зумовлена практичною потребою в оволодінні знаннями, вміннями та навиками щодо професійного впровадження колективних форм виконавської діяльності. Професійна підготовка музиканта залежить від сформованості комплексу теоретичних знань і практичних навичок ансамблевого виконавства.

Навчальна дисципліна «Інструментальний ансамбль» складається з напрямів практичної роботи: інструментальне ансамблеве виконавство та практикум роботи з творчим колективом. Важливим в опануванні курсу є розвиток мелодичного та гармонічного слуху, інтонації і строю, чуття ритму, формування ансамблевих виконавських умінь і навичок, розвиток музичного кругозору, художнього смаку, формування організаторських здібностей у процесі роботи з ансамблем. Концепція програми спирається на доцільність практичного використання ансамблевих шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів-класиків та сучасних українських авторів; яскраві зразки української інструментальної музики; використання традицій українського Криму і Донецька, тощо.

2. Мета навчальної дисципліни: підготовка фахівців, які на високому рівні повинні оволодіти професійними знаннями і навичками виконавської майстерності, що є необхідними для самореалізації в творчо-виконавській, педагогічній діяльності в якості керівника інструментального ансамблю.

3. Завдання: формування знань, вмінь з ансамблевого виконавства, опанування практичними навичками сценічної поведінки, творчого ансамблевого мислення, музичного професійно-творчого розвитку та практичне застосування виконавської майстерності у інструментальній ансамблевій формі музикування.

Препозит:	Постпозит
Спеціальний інструмент, Оркестровий клас, Концертмейстерський клас, Сольфеджіо, Гармонія. Історія української музики, Історія зарубіжної музики	Навчально-виконавська практика, Камерний ансамбль

Основні форми роботи

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 5	ПРН 9	ПРН 5	ПРН 9
ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 8	ПРН 17	ПРН 5	ПРН 9
ЗК 12. Здатність працювати автономно.	ПРН 8	ПРН 12	ПРН 5	ПРН 9
ЗК 1 7. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН 8	ПРН 12	ПРН 5	ПРН 9
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності	ПРН 5	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 17

СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	ПРН 5	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 17
СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	ПРН 5	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 17
СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	ПРН 9	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 17
СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	ПРН 5	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 17
СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією	ПРН 12	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 12
СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	ПРН 8	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 17
СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	ПРН 17	ПРН 12	ПРН 8	ПРН 17

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин Денна форма		
	Всього	у тому числі	
		прак.	с-р-
Розділ I			
Тема 1. Формування елементарних навиків ансамблевої діяльності.	38	8	30
Тема 2. Формування навиків і вмінь колективного музикування, дотримання умов репетиційного режиму.	38	8	30
Всього за розділом	76	16	60
Розділ II			
Тема 1. Формування навиків та вмінь елементарного володіння інструментом, чистого інтонування.	38	8	30
Тема 2. Формування навиків правильного звукоутворення, звуковедення, поступового посилення, послаблення звуку.	36	6	30
Всього за розділом	74	14	60
Розділ III			

Тема 1. Опанування елементарних виконавських навиків, прийомів атаки звуку, інтонування, різноманітних динамічних відтінків.	37	7	30
Назва змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Денна форма		
	Всього	у тому числі	
прак.		с.р.	
Тема 2. Опанування основних позиційних положень рук під час ансамблевої діяльності.	38	8	30
Всього за розділом	75	15	60
Розділ IV			
Тема 1. Формування навиків, вмінь з підтримання ансамблевого балансу, якості відтворення нотного матеріалу.	18	8	10
Тема 2. Подальше вдосконалення навиків, вмінь виконувати головний та акомпануючий музичний матеріал, складний метроритмічний малюнок.	19	8	11
Всього за розділом	37	16	21
Розділ V			
Тема 1. Набуття навиків творчого, художньо-образного виконавського мислення, сценічної витримки і поведінки, практичного досвіду участі у колективних формах виконавської діяльності.	20	8	12
Тема 2. Реалізація практичного досвіду участі у колективних формах діяльності в різноманітних публічних виступах, звітах, заходах, тощо.	18	8	10
Всього за розділом	38	16	22
Всього	300	77	223

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Опрацювання та засвоєння навчального виконавського репертуару.
2. Опрацювання ансамблевих партій.
3. Опрацювання штрихів виконуваних творів.
4. Опрацювання аплікатури виконуваних творів.
5. Опрацювання позиційних положень рук.
6. Опрацювання інтонаційних, артикуляційних елементів, способів звукоутворення.
7. Опрацювання чистого інтонування музичного матеріалу.
8. Опрацювання ритмічного малюнку.
9. Опрацювання динамічного плану, гнучкого звуковедення.
10. Опрацювання технічних елементів.
11. Опрацювання художньо-образної тематики.
12. Опрацювання сценічної поведінки, концертної витримки.
13. Опрацювання науково-методичної літератури з ансамблевого виконавства.
14. Опрацювання монографій, посібників, бібліографічних матеріалів.
15. Опрацювання літератури з історії, теорії виконавства.
16. Опрацювання аудіо, відео матеріалів, фонограм з ансамблевого виконавства.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковими формами контролю з дисципліни **Інструментальний ансамбль** за професійним та творчим розвитком студентів освітнього ступеня «Бакалавр» є іспити у 4,6,7 семестрах, залік з оцінкою у 3,5 семестрах. Крім того, протягом кожного семестру (за винятком 1 семестру) студент освітнього ступеня «Бакалавр» мусить не менше одного разу виступити в академічному концерті з спеціально підготовленою програмою, що створює певну ритмічність сценічного досвіду та виступає своєрідним аналогом обов'язкового семінару.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-39	FX	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано, з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Нотна література.
3. Мистецтвознавча література з проблем інструментального виконавства.
4. Методична література з питань інструментального виконавства.
5. Аудіо- та відеозаписи репетицій і концертних виступів інструментальних ансамблів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнян И.Е. Некоторые вопросы методики преподавания камерного ансамбля. Ереван.: Луйс, 1986. 90 с.
2. Аджемов К.Х. Двухчастные скрипичные сонаты Моцарта в классе камерного ансамбля. *Камерный ансамбль'. Педагогика и исполнительство'*. М.: Музыка, 1979. С. 77-95.
3. Благой Д. Искусство камерного ансамбля и музыкально-педагогический процесс. *Камерный ансамбль: Педагогика и исполнительство'*. М.: Музыка, 1979. С.
4. Благой Д.Д. Камерный ансамбль и различные формы коллективного музицирования. *Камерный ансамбль: Педагогика и исполнительство'*. Сб. статей.

- Вып.2. М.: Музыка, 1996. С.65-67
5. Боровик М.К. Український радянський камерно-інструментальний ансамбль К.: Музична Україна, 1968. 207 с.
  6. Газарян С. В мире музыкальных инструментов. Москва: Просвещение, 1989. 192 с
  7. Гайдамович Т. Инструментальные ансамбли. Изд. 2-е. Москва: Музгиз, 1963. 56с.
  8. Гуменюк А. І. Українські народні музичні інструменти. Київ: Наукова думка, 1967. 118с.
  9. Гуренко Е. Исполнительское искусство: методологические проблемы: учебное пособие. Новосибирск : НГК, 1985. 88 с
  10. Григорьев В. Леонид Коган. М.: Музыка, 1984. 30с.
  11. Гуревич Л. Скрипичные штрихи и аппликатура как средство интерпретации. Л.: Музыка, 1988. 165с.
  12. Гутников Б. Об искусстве скрипичной игры. Л.: Музыка, 1988. 56 с.
  13. Єргієв І.Д. Артистичний універсум музиканта-інструменталіста кінця ХХ початку ХХІ століття: дис... докт. мист.: 17.00.03 / НМАУ імені П.І. Чайковського. Київ, 2016. 360 с.
  14. Єргієв І. Д. «Артистизм» і «театралізація»: нові тенденції у сучасній академічній інструментально-виконавській традиції. / Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського : Виконавське музикознавство. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2007. Вип. 69. С. 103–113.
  15. Кан А. Радости и печали: Размышления Пабло Казальса. М: Прогресс, 1977. 229с.
  16. Колесса Ф. М. Музичні твори. К., 1972. У контексті музичного мистецтва естради // Проблеми педагогіки мистецтва: зб. ст. Ялта, 2007. Вип. 1. С. 118–129.
  17. Кристи Г. В. Воспитание актера школы Станиславского. -М.: «Искусство», 1968. 394 с
  18. Мейлих Е. Джордже Энеску. Л.: Музыка, 1980. 80 с.
  19. Пляченко Т. М. Методика роботи з музично-інструментальними колективами навч.- метод. Посібник. Кіровоград : „ІмексЛТД”, 2009. 232 с.
  20. Раабен Л. Жизнь замечательных скрипачей. М., Л.: Музыка, 1967. 212 с.
  21. Стеценко В. Закономірності інтонування на скрипці. К. Музична Україна, 1972. 60 с.